

ריגול חמור

היא תהיה סודית יותר מכל יחידה על צה"ל, מכל ענף של שרותי הבטחון. תשעה יהודים טובים — ממש חיים שפירא ועד ישראל גלילי — הפכו מוסד חשאי בתכלית ההשאיות, בדומה לאינקוויזיציה של ימי הביניים או מועצות הסתר של המלכים. אבל זה לא קורה בימי פרדינאנד ואיזבלה בספרד, וגם לא בימי דוד בן גוריון בישראל.

זה קורה בימי לוי אשכול.
לכן קשה כל כך להחליט אם לזעום או לצחוק.

כ י מרוע היה צורך באיסור מזור כזה? מה המריץ את הממשלה — באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, ירום הודה — לגחך את עצמה?

האויב לא יודעו כאשר ישמע כי השרים שפירא, גלילי ושות' התכנסו לישיבה בירושלים. נשיא מצרים לא יכריז על גיוס, ומסוסי ציראק לא ימריאו כאמצעי-בטחון. **לא לשם כך דרוש האיפור.**

אם כן, לשם מה הוא דרוש, בכל זאת? **הוא רדוש, כנראה, מפני שיש הדלפות.** כשתשעה יהודים טובים יושבים יחד, בישיבה סודית — מי יכול להדליף?

לא נעים לחקור. זה יכול לגרום למשבר קואליציוני. הרבה יותר פשוט להוציא צו האומר: השרים הנכבדים יכולים להדליף, אבל העתונים לא יוכלו לפרסם. לא את ההדלפה, ולא את עצם קיום הישיבה שממנה בא הדליף. זה פשוט. אבל זה גם קצת מעליב.

זה מעליב את העתונות. **זהו מעליב שבטעניים את אותם תשעה היהודים הטובים, אשר בטחון המדינה נמסר, בכל זאת, לידיהם.**

יש לחזור ולהדגיש: הצו אינו דרוש כדי למנוע פירסום ידיעות הפוגעות בבטחון המדינה. כי ידיעות כאלה אי אפשר לפרסם ממילא. דואג לכך, בעילות רבה, הצנזור הצבאי, על פי סמכויותו הרגילות. על החלטתו אין ערעור.

יש צורך בצו מיוחד רק כדי לאסור ידיעות שהן כפירוש אינן כטחוניות, ושהצנזור הכללי יכול לא היה פוסל אותן בדרך הטבע. כאן טמון העוקץ האמיתי.

זה כבר איננו בדיחה. כי לפי אותה סמכות, ובאותה דרך, אפשר לאסור מחר את דיוני ועדת השרים לענייני כלכלה. מר פינחס ספיר בוודאי יהיה מאושר מכך.

ומחרתיים אפשר יהיה לאסור את פירסום מזימות המ"ש שלה כלפי תוספת-היוקר, או את פירסום דיוניה על בעיית האבטלה. כי האויב מאזין.

ובסופו של דבר — לפי ההגיון — תאסור הממשלה כל פירסום על עצם קיומה, כך שהעולם כולו יעמוד ויתמה: היש ממשלה בישראל או אין?

ממשלת אשכול הוכחה, בשלוש שנות קיומה, אדי-שות מועצת כלפי חופש-העתונות. היא חוקקה את חוק-לשון-הרע, הידוע לשימצה. וכאשר נאלצה, בלהט מלחמת-הבחירות, להבטיח רביזיה של חוק זה — הניחה לבסוף על שולחן-הכנסת הצעת-תיקון שהיא רחוקה מלהחזיר את המצב לקדמותו.

באותו זמן ישנם חוגים בממשלה הווממים פעולה נגד חופש-העתונות מכיון אחר, באמתלה השדופה של מלחמה למען המוסר. (אמתלה ששימשה, אגב, את כל המיטרים הדיקטטורים, מאז טורקמאדה ועד היטלר.)

ואם נקח בחשבון כי יש בודי הממשלה לפחות תריסר כטחוניות חוקיות קודמות המאפי שרות סגירת עתונים, איסור פירסום והחרמת חומר מודפס — יש מקום לדאגה רבה מאד.

עתונות חופשית אינה פחות חיונית במיטרה חופשי מאשר כנסת חופשית ובית-משפט חופשי. אין האחד בלעדי השני.

לכן, למען בטחון המדינה — לא די בכיטול צו מגוחך זה. יש לכמל את החוק הנתעב, המאפשר גיחוך מסוכן כאמתלה של בטחון.

מיקרה אישור מראש מטעם ועדת-החוץ והבטחון של הכנסת. על ועדה של הכנסת שלנו ודאי אפשר לסמוך. זהו החלק המר של הבדיחה.

ועדת-החוץ והבטחון היא, להלכה, חלק מן הרשות המחוקקת. אבל רק להלכה.

למעשה היא חלק מן הרשות המבצעת. לכן נעשה הכל כדי למנוע כל אפשרות של הסתגנות ח"כ יוצא-דופן, כמו הח"מ, לתוך ועדה זו. ניתן בה ייצוג רק לח"כים הגונים — מחרות ועד מפ"ם.

היא מכשיר אוטומטי בידי הממשלה, למתן הכשר לכל מעשיה.

זה הוכח כבר עשרות פעמים וזה הוכח השבוע שוב.

רק פעם אחת השתמשה הממשלה, עד כה, בסמכות זו. היא קבעה, לפני שבוע שנים, כי ענייני העלייה מהחיים ידיעה סודית. מאז חדלה העתונות לדחך על העלייה. שוב אין האורח

לא אגלה כאן כי אתמול נתקיימה בירושלים ישיבת ועדת-השרים לענייני בטחון, כי הישיבה נמשכה שעה ו-54 דקות, וכי הנוכחים בה שחו במהלכה 13 כוסות תה, מהן 4 כוסות של תה עם חלב, ועישנו 17 סיגאריות. **לא אגלה זאת — שהרי אילו גיליתי זאת, הייתי מבצע פשע של "ריגול חמור".**

ולפי סעיף 23 של "החוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה) — הייתי יכול להישלח לכלא למשך 15 שנים, ואולי גם למאסר-עולם.

אכן בדיחה. אבל בדיחה רצינית מאד.

ל מחרת מובצע-סיני, כאשר ההיסטריה הפטריוטית הגיעה לשיאה, חוקקה הכנסת שיכורת-הנצחון את אותו "חוק בטחון המדינה".

זהו מוזב מפוסכי של תקופת בן-גוריון המאורי חרת, שהוקם כדי להעלות עליו את קורבנות המישטר הכטחוניסטי.

לכנסת ולעם נאמר כי זהו חוק לחיסול הקומוניסטים, שהם — כידוע — מרגלים ובוגדים. ומי היה מוכן להתנגד, בשנת 1957, לחוק שימוע בגידה וריגול?

לשוא הרעשנו אז שמיים וארץ נגד חוק זה. לשוא הזרנו כי התירוץ האנטי-קומוניסטי בא להסיח את הדעת מן הסכנות האמיתיות הכרוכות בחוק טוטאליטארי זה.

נמצאנו בודדים במערכה. החוק נתקבל. כל המפלגות — מחרות ועד מפ"ם — חייבו אותו. ההמשך ידוע. אהרון כהן הורשע על פי חוק זה. שופט בית-המשפט העליון אמר על אחד מסעיפיו כי "הדעת אינה סובלתו".

אבל הסעיף נשאר. וגם החוק נשאר. **השבוע הוא הניב פירות-כאזישים חדשים.**

ל פי סעיף 23 של החוק, אשם ב"ריגול חמור" כל מי ש"מוסר" (גם בשיחה פרטית, למשל) ידיעה סודית כלשהי, מבלי להיות "מוסמך" לכך.

מה זאת ידיעה סודית, לפי החוק? דבר שלדעת השופט עלול לסכן את בטחון המדינה? חלילה.

ידיעה סודית היא: "ידיעה הנוגעת לסוג עניינים שהמ"ש שלה, באישור ועדת-החוץ והבטחון של הכנסת, הכריזה עליהם, בצו שפורסם ברשומות, כעניינים סודיים."

כדומר: יכולה הממשלה להכריז על כל דבר כעל סוד — וכל המוסר סוד זה אשם בריגול חמור וישלח למאסר-עולם.

יכולה הממשלה להכריז כי מצב בריאותו של ראש הממשלה הוא סוד — ואסור יהיה לדבר על הצטננותו. יכולה הממשלה להכריז כי דגמי המכוניות החדשות של שריי-הממשלה, או מיספר טליליהם בחו"ל, או העלאת משכר רותיהם בימי מיתון וריסון, או המריבות הפרטיות ביניהם, מהחיים סודות בטחוניים — ואסור יהיה לפרסמם.

אסור — כאיסור כפול. קודם כל, מפני שהממשלה מסמיכה את הצנזור הצבאי לפסול כל ידיעה העוברת על האיסור, אפילו אין לה שייכות כלשהי לענייני צבא בער, ולענייני בטחון בכלל.

שנית, מפני שכל העובר על האיסור ישלח למאסר. **מה שבטוח, בטוח.**

א יך יכול היה חוק כזה להתקבל? בימי בן-גוריון היה הכל אפשרי. וגם אלה המתמרמים כיום, הרי שתקו אז והניחו לנו להסתכן לבדנו ואף לקבל על עצמנו את החשד הקודר של חותרים תחת בטחון המדינה.

אמרו: אין מה לחשוש. אפשר לסמוך על ממשלת ישראל. היא לא תשמש לרעה בסמכות הרחבה הניתנת לה. אבל את הסמכות כדאי לתת לה, לכל מיקרה שלא יבוא.

ולא הבינו כי כל סמכות הניתנת לכל ממשלה — מהווה פיתוי נורא. במוקדם או במאוחר ישחמשו בסמכות כזאת. תמיד. ועל אחת כמה וכמה במדינה כשלנו, שאין לה מסורת מושרשת.

אמרו: מה הפחד? הרי הטלנו על הממשלה לקבל בכל

יודע אם יש עליה, אם אין. אפשר להסתיר מעיני הציבור את הנושא שהוא מהדה — דחקא בעיני המישטר הציוני הנוכחי — התפקיד העליון של הממשלה, המשימה שלמענה קיימת המדינה כולה.

העתונות לא מחתה. היא הבינה שפרסומת יתרה של ענייני העלייה יכולה להביא לסתימת חלק ממקורות העלייה. **והיא לא הבינה כי גם מטרה רצויה-כביכול חופכת פסילה ומסוכנת — כאשר מנסים להשיגה באמצעים פסולים ומסוכנים.**

העליה ירדה מן הפרק — תחילה בנושא שמוחר לדחך עליו, ולאחר מכן בנושא שיש מה לדחך עליו. **היא פשוט נפסקה, פחות או יותר.**

שבוע פירסמה הממשלה, באישורה האדיב של ועדת-החוץ והבטחון, צו חדש, האוסר פירסום נושא גוסף. מעתה אסור למסור דבר על תוכן דיוני ועדת-השרים לענייני בטחון, וגם על עצם קיומה. **מהיום והלאה אין ועדה כזאת קיימת.**